

[Євгеній Ящеріцин]

#4 от 28.02.2019

Біля витоків цієї спеціальності стояв професор В. Л. Кирпичов, який ще у 1882 році на з'їзді Південно-Російського товариства технологів зробив доповідь «Про заходи безпеки при поведженні з машинами і приводами», а згодом, вже на посаді першого директора Харківського технологічного інституту, підготував та особисто читав студентам курс «Фабрична гігієна». До уваги читачів – «штрихи до портрета» сучасної кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища».

– З 1963 року, від самого заснування кафедри, її завідувачами були к. т. н. О. Д. Привалов, І. М. Сапунов. З 1989 року кафедру очолив доцент, к. т. н. В. В. Березуцький. У 1991 році вона отримує сучасну назву – «Охорона праці та навколишнього середовища», в цьому ж році до неї приєднано цикл «Громадянська оборона». У 1995 році вперше в Україні на кафедрі починається навчання студентів за спеціальністю «Екологічні технології та обладнання».

– Із введенням у 1999 році для студентів усіх спеціальностей курсу «Охорона праці в галузі» був складений цикл дисциплін, що всебічно охоплює всі аспекти проблеми безпеки: у промисловості – «Охорона праці» та «Охорона праці в галузі»; у надзвичайних ситуаціях – «Цивільна оборона»; у навколишньому середовищі – «Основи екології», і, нарешті, дисципліна, яка закладає фундаментальні основи – «Безпека життєдіяльності».

– У 2001 році при Раді ректорів Харківського вузівського центру було вперше створено в Україні громадську організацію «Спілка фахівців з безпеки життєдіяльності» (голова – проф. В. В. Березуцький), яка проіснувала до 2017 р.

– За навчальний рік на кафедрі студіює понад 12 тисяч студентів, а кожен з них за весь час перебування в університеті 5–7 разів здобуває знання на нашій кафедрі, у тому числі із дипломного проектування, за весь термін існування крізь її стіни «пройшло» понад 500 тис. студентів.

– Відбулась інтеграція та об'єднання дисциплін – «Основи охорони праці», «Безпека життєдіяльності» та «Надзвичайні ситуації» на рівні бакалавра в дисципліну «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», а на рівні магістра утворена дисципліна «Безпека

праці у професійної діяльності» замість «Охорона праці у галузі» та «Цивільний захист».

- Колективом кафедри під редакцією і керівництвом професора В. В. Березуцького було видано з грифом Міністерства освіти і науки – навчальні посібники (з курсів «Охорона праці», «Безпека життєдіяльності», «Цивільна оборона») та навчальні посібники для лабораторних і практичних робіт (з курсів «Охорона праці», «Безпека життєдіяльності», «Цивільна оборона»), підручник «Основи професійної безпеки та здоров'я людини» (у 2018 р.), серія методичних вказівок щодо виконання розділів «Охорона праці та навколишнього середовища» в бакалаврських і дипломних роботах для студентів різних спеціальностей.
- На базі кафедри 4 роки поспіль проводився 2 тур Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Безпека життєдіяльності», в якому взяли участь студенти з понад 50 вищих навчальних закладів України. З 2008 року кафедра вперше в Україні почала проводити Міжнародну студентську олімпіаду за напрямом «Безпека життєдіяльності». З 2009 року Міжнародна олімпіада з безпеки життєдіяльності стає щорічною Інтернет-олімпіадою.
- Кафедра активно співпрацює із університетами США, Словаччини, Польщі та інших країн. Укладено договори із Державною Академією збройних сил Словаччини ім. генерала Мілана Растислава Штефаніка (м. Ліптовський Мікулаш) у 2008 році та Державним університетом Словаччини (м. Жиліна) у 2011 році; у 2015 році – з університетами м. Ольштин та WSZOP м. Катовіце (Польща) та Global Institute for IT Manegment м. Нью-Йорк (США).
- Із 15 липня 2012 року науковці кафедри беруть участь у виконанні міжнародної програми Erasmus Mundus – EUROEAST, яка здійснює обмін студентами, аспірантами, службовцями між європейськими країнами. Євроатлантичне співробітництво знайшло своє продовження у 2018 р. Так, наша кафедра в рамках договору з Державним університетом Словаччини (м. Жиліна) виграла грант НАТО № 5524 G на загальну суму 28000 € та взяла участь у Міжнародній конференції SOFT TARGET PROTECTION, яка відбулась у Празі (Чехія) 17–19 жовтня 2018 р. У ній взяли участь професор В. В. Березуцький, доцент Г. М. Панчева та завідувач лабораторії О. І. Ільїнська.

: 1 « » .

– З вересня 2013 року відкрився новий етап діяльності – почалося навчання студентів за напрямом 6.170202 «Охорона праці», а з вересня 2016 р. – за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», спеціалізацією «Охорона праці». Тому з метою залучення найкращих абітурієнтів з

2013 року при кафедрі була заснована Мала академія Безпеки життєдіяльності. В період з 2013 по 2018 рік відбулось 6 конкурсів учнівських друкованих робіт і малюнків під назвою «Безпека очима дітей» серед школярів Харкова і області. За ці роки у вищезгаданих конкурсах взяли участь близько 1000 школярів, троє з яких, нині студентки групи МІТ-56 В. Скляр, Т. Самойленко та В. Бардакова, навчаються на спеціальності «Цивільна безпека».

– Протягом уже трьох років на кафедрі проводиться Всеукраїнська учнівська Інтернет-олімпіада «Цивільна безпека», у якій взяли участь понад 60 школярів. Для удосконалення профорієнтаційної роботи створений і впроваджується дистанційний курс «Цивільна безпека для абітурієнтів» (розробник старший викладач Н. Є. Твердохлебова).

– Студенти, які проходять навчання на кафедрі зі спеціальності «Цивільна безпека», під керівництвом викладачів беруть участь у олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт за напрямками «Охорона праці», «Цивільний захист», «Ергономіка» та «Безпека життєдіяльності». За цей час у конкурсах студентських наукових робіт з напрямку «Охорона праці» отримано 7 дипломів I–III ступенів; з напрямку «Цивільний захист» – 3 дипломи II–III ступеня; з напрямку «Ергономіка» – 4 дипломи I–III ступеня; у Всеукраїнських олімпіадах з Безпеки життєдіяльності – 2 дипломи II–III ступеня; з Охорони праці – 1 диплом II ступеня; з Цивільного захисту – 2 дипломи II–III ступеня та 2 грамоти за IV місце.

– Лише останнім часом підготовлена значна кількість нових оригінальних спеціальних курсів, серед яких «Система управління охороною праці», «Теорія ризиків», «Системний аналіз у вирішенні задач професійної та промислової безпеки» – проф. В. В. Березуцький, «Атестація робочого місця за умовами праці» – проф. В. В. Горбенко, «Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд», «Експертиза з охорони праці» – проф. В. Ф. Райко, «Безпека експлуатації будівель і споруд», «Експертиза та обстеження в промислових будівлях та цивільному захисті», «Промислова екологія та гігієна праці» – проф. О. М. Древаль, «Виробнича санітарія» – проф. Л. А. Васьковець, «Потенційно-небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація», «Безпека виробничих процесів і устаткування» – доц. І. О. Мезенцева, «Системи контролю небезпечних та шкідливих виробничих факторів» – доц. Є. В. Ящеріцин та інші.

– Враховуючи визначну роль кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища» у різноплановій діяльності нашого університету, було вирішено відзначити її 55-річчя проведенням науково-методичного семінару «Історія та сучасні підходи навчання студентів з питань безпеки людини», який відбувся 26 вересня 2018 р. в нашому університеті (знімок угорі). На семінарі за визначні заслуги у навчально-педагогічній діяльності були нагороджені грамотами НТУ «ХПІ» проф. В. В. Березуцький, В. В. Горбенко, О. М. Древаль, В. Ф. Райко, Л. А. Васьковець, доц. Т. С. Бондаренко, О. О. Кузьменко, Л. М. Чуніхіна, В. В. Макаренко, Н. Є. Мовмига, Є. В. Ящеріцин, Н. С. Євтушенко, ст. викл. Н. Д. Устинова, Н. Є. Твердохлебова, зав. учбовими лабораторіями О. І. Ільїнська, А. М. Корнійчук, інженери I кат. Р. М. Антонович, Є. О. Лаптева, О. А. Музикіна, О. Ю. Наконечна, М. А. Кулаков, І. С. Шпак, ст. лаб. О. М. Танкова.

Підготував Євгеній Ящеріцин, к. т. н., доцент кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища»